

15
Փարս

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

15
Փարս

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 10 լումայ եւ քառասուն համար 7 արծաթ մեծիս կանխիկ: Գաւառական բարձրագոյն քաղաքացիական ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժնաւորացի ալ կը գնահատուի:

Լրագրոյն վերաբերեալ գիր կամ համակ պիտի ուղարկուի մեզ: Յեր-իմքս գիր թիւն փաշա խան Թ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ լրագրութիւն: Երանգման առջիկայի անգամը համար 3 դրան է: Եւսի տայ գամի համար ստորագրութիւն կը լայն:

ԽԱՌՆ ԼՈՒԻՐՆԵՐ

Ամերիկեան թերթերը կը տեսնեն թէ՛ Մի. Եւրոպական հասարակութեան նահանգէն քան մղան հեռու, մէկ քանի ժամուան մէջ Մագ-կրէկօր անուամբ քաղաք մը շինուեր է:

Գաղթին տեղն ընտրուելուն պէս, առաւել մը հողերը մաս առ մաս կը բաժնուին, փողոցներն ու հրապարակներն կը գծուին, վերջը այն հողի մասերն անհատաւոր տրուածութեամբ տնօրէնի կը դրուին, իւրաքանչիւր տնօրէն մէկ ու կէս վայրկեան կը տեսէ և այսպէսով եկեմ մաս յաջորդաբար ծախուելով, անմիջապէս երեք մղան տարածութեամբ երկու թաղ կը կազմուին. արդէն այլերով շարքաւորուելով զիրար շրջապատելով, շինուեր և հիմերը կը պահուին: Վերջիջեալ թերթերը կը յաւելուն թէ հեռեւեալ օրն արդէն 12 ասուն և առաւել տակաւ ընդամենը վրաններ հաստատուած էին, երկու ամիս վերջ Մագ-կրէկօրի մէջ 170 ասուն և 500 բնակիչ կային և ամիս մ'ալ վերջը լրագիր մը կ'ուրեւ հրատարակուի:

— Ս. փէթրասուրկի համալսարանէն 22 ուսանողներ, յեղափոխական գաղաւթի թերթի մը հրատարակութեան մասնակցած ըլլալու յանցանքով Սիպերիա քարտուեր են:

— Մէկ քանի տանէն ի վեր Մէքսիկայի ծոցին ծովերէն վրայ մարդաբազմից ստորէներ կը հանեն. այն մարդաբազմներէն մին 16 000 ասուրի, այսինքն 70 000 ֆրանքի ծախուեր է:

— Միացեալ-Նահանգացի մէջ Նիւ-Եորքէն մինչև Շիքագօ տեսակ մը խաղովակ հաստատել կը խորհին, որու միջոցաւ նամակներ և պղծակ ծախուեր շրջակայ կարելի պիտի ըլլայ, այս խաղովակը որուն համար կը յաւանդուի օր և միւրին ասուր ծախք երթայ, 1600 հազարամեթըր երկայնութիւն պիտի ունենայ:

— Փարիզի մէջ Պ. Ժիւլ Թ. . . անուն անձ մը, օր իրաւ հաշակաւոր ընտանիքէ մը ոտերեւ և ընդհ. դատաւարի փոխանորդութիւն և քննիչ դատաւարութիւն ըրած է, վերջին օրերու իւր վրիժաւան տարեկան հասակին մէջ, պատժական տանին առաջ դատուեր է:

Չգիտցուիր թէ ինչ պատճառաւ այն անձն իւր դատաւարական թաւաք ձգած էր, ու միայն ակներև է թէ՛ գլխուն եկած բոլոր դժբաղդութեանց մէջ կին մը մեծ դեր կը խաղայ:

Խեղճն անկումէ անկում, վերջապէս ամենատարին պաշտօններու մէջ մտած էր, և մինչև անգամ Գաղղիայ նախկին մէկ դատաւորն, ամուսնական գործակալութեան մը միջնորդ եղած էր, պաշտօն մը օրու պատաւաւորութիւնը խիստ կ'ապրած էր:

Բայց քիչ մը վերջ այս պաշտօնն ալ կորսնցնելով, Անգղիա գացեր, երեսի տան մը մէջ դատաւարական պաշտօն վարել ուզէր, անկից Պէլքիքա անցեր, ուր իրաւաբանութեան ուսուցիչ եղեր և մերթ-մոտէն անհայտ եղաւ: Երբեք քաղաքացիներուն վրայ հազիւ ապրուստը կրնար հանել անհայտին թըշուառութեան մէջ:

Օր մը յորում անհայտն վարձքն չկրնալ վճարելուն համար բնակած օթեանէն վաճառուած էր, իրիկուան դէմ Լատին թաղը կը պաշտէր. յանկարծ գրառան մ'առաջ կանգ առնելով, դուրսը չարաւած գրքերէն մէկ քանին մեքենաբար թղթաւեց և յետոյ երկու հատոր գիրք թիկնալին տակ պահելով, տնապարտնօք հեռացաւ:

Բայց գրառան պաշտօնեայներէն մին դուրսութիւնը տեսած ըլլալով, վրան կը նետուի և առաւ դող մ'եռաւ կը պառայ, բաղմութիւնը կը խանուի, Պ. Թ. . . կերպնաւ թէ անմեղ է. և որովհետեւ պատու չէր գտնի ժապաւենը կը կրէր, ամբողջ ալ կը միտի հաւատալ որ սխալում մը կայ, բայց պաշտօնեայն իւր ըրածին վրայ ապահով ըլլալով, Պ. Թ. . . ստակաւութեան կը յանձնէ և ամեն ինչ սասուգութեամբ, խեղճ Մագաի բանալը կը շրջակուի:

Սոյն բանալն Պ. Թ. . . երկար նամակ մը գրած է Ընդհ. դատաւարին: Այն գրէն հետեւեալ տաղերը կը քաղեմք.

«Յետին ծայր թշուառութենէ մը մղեալ գործերի այն յանգանքն, որու համար բանտարկուած եմ. ասակ չունէի, գործ չունէի, հետեւաբար ապրուստի միջոց ալ. մէկ քանի րէ ի վեր բան մը չէի կերած և այն առաւել իսկ ասունէն վաճառուած էի:

«Երկար անհայտ ի վեր ամեն տեսակ

զրկման ենթակայ ըլլալովս, արդէն խելքըս խանգարած էր. երբ ինքզինքս առաւել անուշիկ ու բնակարանի գառ, և մտածեցի որ այս կացութենէս ազատելու միջոցը չկար, ա'լ խելքս կորսնցուցի. անօթի էի, շատ անօթի, անօթութենէ կը մեռնէի. Պ. դատաւար, դուք չէք գիտեր թէ՛ ինչ են անօթութեան տանջանքները. բայց ես որ կրեցի զանոնք, կրեմ թէ անկէ աւելի սարսափելի տանջանք չկայ:

«Այո՛, հաւատացէք, Պ. դատաւար, թէ աշխարհի վրայ աւելի տհաւելի, աւելի անուշիկ տանջանք մը, չարարանք մը չկայ. և ես այն չարարանաց ազատութեան տակ, մաքիս չարութեամբ լրութեանը ալ ևս չկրնալով գէմ գնել, ապրուստս թէնիքս անհայտն մէջ ծաւեր, դամբանականներ և թորհրդածութիւններ կը գրէ, օրոնք կը հաւատան թէ՛ եթէ ոչ կատարեալ գէթ մասնակի խելագարութիւն ունի:

Պ. քննիչ դատաւորն ուղեր է իմարտնոց մը փախուցելու գայն, բայց Պ. Թ. . . հետեւեալ նամակը գրեր է իրեն:

«Պ. քննիչ դատաւոր, զիս իմարտնոց մը փակել կուզէք, ձեր այն գիտաւորութեան վրայ խորհեցայ և հեռեւեալ օր պէտք չէ այսպէս փակուիմ, դեռ ուժով եմ, գործունէութիւն ունիմ և այն գործունէութիւնը կարեւոր է ինձ, դեռ կրնամ շատ ծաւալութիւններ մատուցանել. . . թող քոյրս հաճի 4000 ֆրանք ինձ և պիտի տեսնէք, Պ. քննիչ դատաւոր, թէ ինչպէս քիչ ատենէն կ'առնուիմ գործի մը տէր պիտի ըլլամ:

Պ. Թ. . . պատժական տանին առաջ ալ մէկ քանի կցկտուր պարբերութիւններ արտադրած է, և օրոշուեր է իւր ուղեղային վիճակը մասնագէտ բժշկի մը ձեռամբ քննելու առաջ:

— Սոյն Պալատն անուն գաղղիացի հրաշակաւոր լուղորդը, Հովրէն Լապրատոր շոգենաւով ճամբայ ելեր է Նիւ-Եորք երթալու համար. այն յանգանքն իւր շորքը Նիւ-Եորքի ջրվեժէն լողալով տնցնել պիտի փորձէ:

— Նկատելով թէ Սուէզի պարտնոցէն նոր ջրանցք մը բանալու խնդիրն է ասիպիոի խնդիր, որ Գաղղիացաց և Անգղիացաց մէջտեղ մեծ վիճաբանութեան դուրս կը բանայ, և այսպէս դժուարաւոր

ժանտի կըլլայ, և նկատելով թէ Մի. ջերկրականի և կարմիր ծովու մէջտեղ հաղորդակցութեան նոր ճամբու մը մեծ պէտք կայ, Թուրքիոյ բարեկամ հարուստ անգղիացւոյ մը, Սըտըրլանտի դքսին, նախագահութեան ներքեւ կազմուած անգղիական ընկերութիւն մը Պաղեստինի մէջէն նոր ջրանցք մը բանալու խնդիրը կը քննէ: Կառավարչութիւն այս ջրանցքը Եփրատի Միջերկրականի վրայ Հայֆայէն և տանել Եգիպտոսի հսկանքին մինչև Յորդանան 25 մղոն տեղ: Միանգամայն կը խորհուրդ տան ջրանցք մը բանալ Ս. Պաղեստինի ծոցին և Մեռետի ծովուն մէջտեղ, և Եփրատի կարմիր ծովուն ջրերը վազցու. նել Եգիպտոսի հովիտը: Եթէ այս ջրանցքին բացուիլը յաջողի, իբր 40 մղոն լայնութեամբ և 200 մղոն երկայնութեամբ նոր ծով մը պիտի ձևանայ, և պիտի բացուի նոր և լաւ ճամբայ Միջերկրական և Կարմիր ծովերու մէջտեղ: Եթէ այսպիսի ջրանցք մը բացուի, կըրնայ ունենալ մեծ ազդեցութիւն Պաղեստինի կլիմային և երկրագործութեան վրայ, և ջրանցքն ըլլալով բոլորովին Օսմանեան երկրի մէջ շատ մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ Թուրքիոյ համար: Սակայն շատ մարդիկ կը կարծեն թէ կարելի չէ ջրանցք մը բանալ Մեռետի ծովուն և Ագագայի ծոցին մէջտեղ, թէ այսպիսի ջրանցքի մը բացուիլը կարելի է կամ ոչ, երկիրը գոյուլութեամբ քննելով միայն կրնայ հասկցուիլ: Կը կարծուի թէ անգղիական ընկերութիւնը մօտեցաւ Բ. Դրնէն արաբներէն պիտի բանալ այսպիսի ջրանցքը կառարարելով:

— Գաղղիական զօրքը Թունիսի մէջ գրաւած են քաղաք մը ուր գտած են 150 հին թնդանօթ, և 50,000 թուրք: Յետոյ գաղղիական զօրքը մինչև աւելի յառաջ կը խաղաղին, պատահեցան Դունքինի զօրաց, և օտարակեցան ետ քաղաքի թողլով 17 մեռեալ:

— Իտալիոյ մէջ գիտնական մարդիկ կը օգնէ թէ Իօքիոյ երկրաշարժէն առաջ ութ օր այլ և այլ տեղեր գետնի տատանութեան նշաններ տեսնուած են, և եթէ այն նշաններուն ուշադրութիւն ընծայուէր, Իօքիոյ բնակիչներէն շատեր կրնային մահուանէ ազատիլ:

— Իտալիոյ ընդհանուր պարտուց գումարն է 228,000,000 անգղ. լիրա: Իտալիոյ բնակչաց թիւն է 29,000,000: Ուստի եթէ ընդհանուր պարտքը հաւասարապէս բաժնուի յամբողջ բնակչաց, աւելաբար յիշելու բնակիչ իբր 8 անգղ. լիրա կիսնայ: Այս պարտուց մեծ մասը գոյացաւ երբ Իտալիոյ այլ և այլ նահանգները միանալով մէկ թագաւորութիւն կազմեցին, և այն գումարը մեծ չէ ազգի մը միութիւնը գնելու համար:

— Չինաստանի կառավարութիւնը հըրաման տուած է Գերմանիոյ մէջ ուրիշ երկու պատերազմական նաւեր շինելու:

— Հունգարական լրագիր մը կը օգնէ թէ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ մէջտեղ դաշնակցութիւնը նորոգուած է վեց տարւոյ համար:

— Գերմանական բանակին պաշտօնա.

կալք մեծ ուշադրութիւն կուտան աղաւնիներ կըրթել թուրքեր տանելու և բերելու համար, որպէս զի պատերազմի տակն կարելի ըլլայ զանազն օգտակար կերպով գործածել:

— Բուսիացի նշանաւոր սեղան մը իւր հետ ունենալով 49 պաշտօնակալ, գինւոր և զաւազ մօտերո բեգրապուրկէն ճամբայ ելաւ Դիպէդի երկիրը քննելու համար: Կըրուի թի այս քննութիւնը երկու տարի պիտի տևէ:

— Ամերիկայի լրագիր մը կը օգնէ թէ ինչ հարուստ անգղիացիներ Ամերիկայի այլ և այլ նահանգներուն մէջ իբր 20 միլիոն ամառավար հող գնած են: Այս մարդոց նպատակն է հողը պահել մինչեւ որ արժէքը բարձրանայ, և այնուհետեւ մաս առ մաս վաճառել:

— Գաղթականաց նպաստող մասնաժողովոյն նախագահ Ռիչարդսը Մ. Ան. նա պատուանշանին մեծ ժապուէնը շրնորհուեր է Ռուսիոյ կառավարութենէն:

— Էքսփրէս կը օգնէ թէ Հէքքերիի (բարձր Հայք) նոր կուսակալութեան կազմակերպութիւնը կը շարունակուի: այս կուսակալութիւնը երկու նոր գաւառներու բաժնուելով, երկու նոր կեդրոններ որոշուեր և երկու լաջողակ կառավարիչներ ընտրուեր են:

— Սերբաստիոյ կուսակալը կը հեռագրէ թէ Սամոնէ մինչև Պաղեստին ին. սելիք պողոտային Սերբաստիոյէն Խորբերդ եղած մասը, իբր 409 հազարա. մէթր տեղ, աւարտեր է: այս նոր ճամբայ մը անհրաժեշտ է անաւազանութիւն մը չուիլ և և և անաւազանութիւն մը չուիլ և և և անաւազանութիւն մը չուիլ:

Հիմայ կը մնայ մէկ կողմէն Տրապիզոնի և միւս կողմէն Խորբերդի պողոտաները Սերբաստիոյ նորաշէն պողոտային հետ միացնել:

Բացի Պաղեստինի վերոյիշեալ մեծ պողոտայէն՝ Սամոնի և Եւփրատի քաղաքներն ալ, որ հնչաց պատճառաւ ժամանակ մը դադարած էին, վերստին շինուիլ սկսեալ են: Եպիփրո-Գարաֆիստիէն մինչև Կիրատոնի նաւահանգիստն եղած 78 հազարամէթր պողոտան ալ աւարտուիլ վրայ է ելեր:

— Փարիզէն 21 ամառութեամբ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ 1500 զօրք օգնութեան պիտի ղրկուին Թունիսի արշաւող գաղղիական բանակին: Թայմալ կը հաւատէ թէ Աննամի թագաւորը բացարձակ հպատակութիւն յայտներ է գաղղիական պատերազմին:

— Բէշթայէն կը հեռագրեն թէ հաւանական նորանոր ցոյցեր տեղի ունեցեր են Հունգարիոյ մէջ և հրացան պարպուելով, բաղամթիւ անձինք մեռեր և վիրաւորուեր են:

— Սելանիկէն Էքսփրէսի՝ Մէհմետ փաշային աւագապաց ձեռքէն աղաւթը հեռագրելով, կը ծանուցանեն թէ՝ կայսերական զօրքը աւագապաց վրայ յարձակելով, և հօգի սպաններ են:

— Ուրբաթ օր մայրաքաղաքիս պուլաւորական զօրծակատարը Կէօք-Սուլու երթալով, ուղեց Գարաֆիստի իշխանին այցելութիւն մը տալ, օտկայն իշխանը

հաւանականաբար հիւանդ ըլլալով, զինք չէ ընդուներ և իւր արտաքին գործոց պաշտօնէն հեռը տեսակցեր է: Ս. Պապին պատուիրակն ալ շարաթ օր իշխանին այցելութեան երթալով, զինքը հօն չէ գտած և այցեւորութեամբ մեկնեալ է:

— Դանիէլ և Ստեփան եղբայրք բանտէն աղաւթուեն առթիւ Գարաֆիստի բնակչաց բերնէն վեհ: Սուլթանի ուղեւ շնորհակալութեան գիրն ուրբաթ օր վեհ: Սուլթանի մատուցուեր է: Յիշեալ գրութիւնը մի քանի անձանց ապօրինի ընթացքն պարունակելով, վեհ: Սուլթանը իւր ձեռնկապատ Բադիպ պէյին հրամայեր է որ յիշեալ ապօրինութիւնքը քննէ:

— Օգոստ. 26 ի քօլէրայի ցոնկը:

Աղէքսանդրիա	171 մեռեալ
Ուրիշ տեղուանք	170 "
Ընդ. ամենը	187 "
Գահիրէ	օչինչ
Սուէիշ	1 "

— Օգոստ. 27 ի քօլէրայի ցոնկը:

Աղէքսանդրիա	12 մեռեալ
Սուէիշի անգղ. զօրքէն	1 "
Ուրիշ տեղուանք	81 "
Ընդ. ամենը	96 "

— Ժուրնալ տը Գոնթանթիոնը կը օգնէ թէ Գարաֆիստի անհամապատասխան խորհրդէն կատարելագէտ լուծուած է և թէ մէկ քանի պղտիկ կէտեր միայն կը մնան, որ հօն կազմուելիք յանձնարարութիւն մը ձեռամբ պիտի պարզուին:

— Գոնթանթիոն պաշտօնէութեան խորհրդական վէթէնտօրի պէյ այս օրերո հրաժեշտով իւր երկիրը պիտի ուղևորի:

— Արդէն իմացուցած էինք թէ վի. էննայի մէջ երկրորդական արուեստահան. դէօը բացուած էր: Հասած վերջին լըրոց նայելով, Սուլթանի կայսրն առջի օր արուեստահանդէօին օսմանեան ճիւղն այցելելով, օսմանեան պատուիրակաց հետ քիչ մը ժամանակ տեսակցեր է:

— Երէկ նախարարաց ժողով գումար. ուած ըլլալով, Բ. Դուան այցելող դեսպանը չկրցին նախարարաց հետ տեսակցել:

— Իտալիոյ և Պէլճիգայի դեսպանները ու Անգղիոյ դեսպանաւոր գործակատարն Սըտըրլանտի գործոց խորհրդական Տատեան Յորուլթին էֆ. ի հետ տեսակցեցան երէկ:

— Երկուշաբթի գիշեր ևս ի պատիւ Նիքօլ իշխանին Կայս. պալատան մէջ շքեղ հացկերութիւն մը տրուեցաւ, որու ներկայ էին Մեծ եպարքոսը, ներքին և արտաքին գործոց նախարարը և իւր մը բարձրաստիճան անձինք:

— Փարաի Պոսփօր կը ծանուցանէ թէ այս երկուշաբթի օրէն սկսեալ 2 յիւլ. նիւայէն հասնող նաւերը փոխանակ 8 օր. ուան, 26 ժամ միայն դարձնուին կը կրեն Տարապէլի մէջ:

— Երկուշաբթի օր Մեծ եպարքոսն և

Արաքսի ու Ներքին գործոց նախարարք կայսերական պալատը կանչուած ըլլալով, չկրցին իրենց պաշտօնատեղին երթալ. նոյն օրն իրիկուան դէմ արաքսի գործոց պաշտօնէութեան խորհրդական Յարութիւն էֆէնտի ևս կայս. պալատ հրաւիրուեցաւ:

— Հագրդաթ կը ծանուցանէ թէ հայազգի փոստաբաններէն Թորոս էֆ. Ստրանեան Բերայի ընդհ. դատախազին և հարցաքննիչ տառնին դէմ դատ բացած է:

Թորոս էֆէնտի կամբաստանէ այս երկու մարմինները, օրինաց հակառակ մէկ քանի զեղծումներ գործած ըլլալուն համար:

— Յար կըսէ թէ, Նիգուս իշխանը թէև երկուշաբթի իրիկուն մեկնելու համար ամեն պատրաստութիւն տեսած էր և մինչև անգամ Օգոստ. Սուլթանին պիտի ներկայանար իւր հրաժեշտը մատուցանելու համար, սակայն յանկարծ իւր մեկնումը յետաձգել է և հաւանականաբար այսօր կամ վաղը պիտի մեկնի:

— Եփրատայ վրայ նաւարկութեան նշ. կատարած Բ. Դրան և Լընչ շագնաւական ընկերութեան միջև, աւելաւ մնացած խնդիրը, լորտ Տիւֆըրինի մայրաքաղաք վերադարձէն վերջը պիտի լուծուի:

Մամլոյ խմբագիր Այվազեան Գէորգ էֆ. օգոստ. 5 ուրբաթ երեկոյ Միտիլի հասեր է, Կղզւոյն միւթէտարըֆ Գէմալ

պէյ Գիւս կղզին գտնուելով, Այվազեան էֆ. նոյն երեկոյն միւթէտարըֆի փոխանորդին օր տեղւոյն մուհառէպէնէ և, աւելը անցուցեր է: Հետեւեալ օր հաղաւապատի մը միջոցաւ իմաց տրուել է Այվազեան էֆ. ի թէ մինչև ցվերադարձ կաւալարչին բերդարդել պիտի մնայ, Այս աւթիւ Այվազեան էֆ. յաւատարմութեան մէջ է ինկեր, զի մի գուցէ Գէմալ պէյի բացակայութիւնը մէկ երկու ամիս անէ, և ինքը իւր մանկիկովը յետ ութամսեայ բանտարկութեան, բերդարդել մնայ:

Յուսուից եմք որ Ս. Պատրիարք Հայրը սոյն իրողութիւնը լսելով, յատուկ դրով մը հարկ եղած անօրէնութիւնը պիտի խնդրէ, Արդարութեան գործոց միւթէտարըֆէն:

Ուսումնական խորհրդոյ սովորական նիստն անդի ունեցաւ երէկ ի Ղաւթիւ:

Խորհուրդն պատրաստեց Ազգ. Հիւանդանոցի Որբանոցին ուսմանց յայտագիրն, կարգադրեց Միացեալ ընկերութեան, Այնթաղի Որբանոցին, Երիզայի Ընկերական վարժարանի, Նաւլը-գարուի և Պանարմայի վերաբերեալ կրթական գործերն, զբաղեցաւ խիզախ Ուսումնասիրաց ընկերութեան հաշուական խնդրով և աօքթ. իւթիւնեանի կողմէ եղած մի աւալորկութեամբ, ի նկատ առաւ ի պատասխանի իւր հարցառումին Ակնայ, Արարկիւրի, Պանարմայի Ուսումն. խոր-

հրդոց և Երիզայի, Պէշիկթաշի Հ.գ.ա. բարձութեանց կողմէ յղուած վիճակագրական տեղեկագրերն և գահացուցիչ գտաւ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Այս կրթարանն հաստատուել է 1876 յուլիսի 1ին և իբրև երկրորդական վարժարան, վաւերացեալ է Հասարակաց կրթութեան նախարարութենէն:

Երկրորդական վարժարանի մէջ աւանդելի բոլոր ուսմանը և, բացի Հայերէն, Թուրք. Թրանս. և Անգլ. լեզուաց, նաև Յունարէն նոր լեզուն կաւանդին առաւ, վերջինն աւանդին պայմանաւ:

Կրթարանիւ Ը. տարւոյ շրջանն պիտի սկսի յաւաքիկայ օգոստ. 25 հինգշաբթի օրն և դատախաութիւնը յաջորդ. երկուշաբթի:

Բոլոր աշակերտք պարտին սեպտ. 4էն յաւաք դառնալ ի կրթարան:

Նոր աշակերտք կընդունուին նոյն թրւականէն:

Օգոստ. 18 էն սկսեալ ամեն օր, մինչև կէս օր, Տնօրէնն պատրաստ է ընդունիլ ծնողաց և այլոց այցելութիւնն:

Հիմնադիր-Տնօրէն

1883 օգոստ. 5

Յ. Գուրգէն

ԿԱՐԵԻՈՐ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

ՄԱՄՈՒԼ զուգարթութիւնն ապարտնը հանգերձ իւր տաւերով ի վաճառ հանուած է:

Գնել փափաքողք պէտք է գիմեն Զուգարթ-խանին կից՝ Ժամադարձ Արմէնեան Միջայել աղային թիւ և խանութը:

Ամենատաժանելի կերպով վեր ելնելէ վերջ, առաւօտեան ժամը մէկին տատնները լարտիզին վանդակագրաւն առաջ հասաւ, ու ծաւերուն վերել փայլող բաւական զօրաւոր լոյս մը տեսնելով մտածեց որ աղէկ տեսն հասեր էր:

Աւանց ժամանակ կարուսեյալ պատէն վեր ելնել փորձեց ու առանց դժուարութեան դրան մօտ եղող կողմի ճիւղերը բանեց, յետոյ դատաւարին ուժով վեր ելնելով ու միայն տափաթը խոշոր մը պատուելով պարտէզն իջաւ:

Գործին դժուարին մասը կը մնար:

Աւանց ներկայութիւնը մատնելու այն դժուարանցանելի անտառէն անցնելու ու տան մօտենալու էր:

Բարեբաղդաբար մըրկի դղրդիւնն օր մեծ ծաւերը ուժով կը շարժէր, Սէււոնի քալելով կատրած ճիւղերուն ձայնը կը ծածկէր:

Կոյրի պէս թևերը յաւաք երկարելով ու սոյն թաւաւին փուշերէն ձեւքերն պատուելով անշուշկ կը յաւաքանար. միշտ օրօրդութեան պարապող Պարգանիացի մ'այս անպատահութիւնները կրնայ բանի տեղ չը դնել:

Այսպէս քառորդ մը ամբողջ առհմիրայի պէս աշխատելէ ետք՝ վերջապէս ծաւաւղի մը հասաւ ու դըլուխը վեր վերցնելով տեսաւ որ դրան ճիւղք քոյիւ էր:

Գետնայարկն ու աւալին յարկը մութ էին, բայց երկրորդ յարկին միակ պատահանը լոյս կար:

Նախ դարձացաւ Լուսաօրի փեղկերը լու մը գոցած չըլլալուն, բայց վերջը խորհեցաւ որ նստակ դը-

Սենեկագլան ապաստանը՝ իր պաշտօնն օրինակ հանդիսանալու չափ լու կը կատարէր միշտ. ու Պ. ար Բանդօսով միշտ նոյն լու խաղացողն էր, քանի որ միշտ կը շահէր:

Դերակամսին կրած յարձակումէն ի վեր, խաղացողներուն գէթ փողոցը փորձանք չէր եկած, այսու հանդերձ ձմեռը Բարիզ անցնել եկող աղանակաւ Անիուցիի մը դատիկանը թալլեր էին, օր խաղէն խոշոր շահեր ըրեր էր:

Մինչդեռ ինք տկուսմբը սակաւի ապագաւան մը կը խաղար, դողերը կեղծ բանալիներու միջոցաւ աւելը մտնելով, բանի բացերու պարպեր էին այն արկին՝ ուր խաղէն շահածը կը պահէր:

Գաւառացին բարձրաձայն պառաց կանչեց, խնդիրն ահագին հաշակ հանեց ու տեսակ տեսակ ծաղրալից մեկնութեանց անդի առաւ:

Սէււոն՝ ծաղրաբանութեանց ելնող շատախօսներուն չխառնուեցաւ, միայն անոյգ աղբիւրէ տեղեկացաւ օրայգ. գողութիւնը կատարուած գիշերը Պ. ար Բանդօսով տկուսմբը չէր գտնուած:

Այսու հանգերձ միայն դերակամսը սոյն եղելութիւնն ընդ ստուգել էր, օրովհետեւ այս աղին ոտարադիին շատ բարեկամներ ունէր ու կատարեալ ազատագրի տեղ կանցնէր:

Սէււոն սոյն խնդրով միայն զբաղելուն կամաց կամաց խելացնորի կողմէր, ուստի այս զբաղումը վանելու համար ամեն ճիգ թափեց ու վերջապէս հետաքրքրութեան ու անակուն ուղիղ բանաւորութեանը մէջտեղ համախոհութիւն մը գահացուց:

Մէտրիք նէղարեթի միւթէթիւնէն
Հիւրի Վէ Միքսիւն Աճաքսն Էմիւն Լեւոն
Սոյ ու հիմմէթիւն
մէյտանը ինթիշարէ չըգան
Ֆրանսիական Թիւրքիսի
Ղոնիսեթ-Իւլ-Լոն-Ղոն
Համալուրաթ քիթապընը թապի ու նաշիրի
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

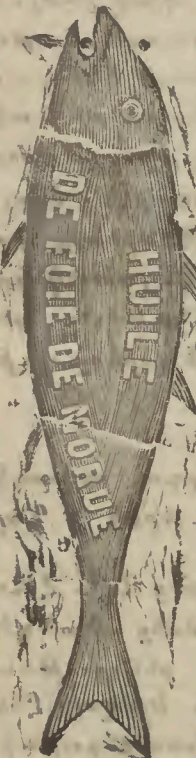
28 ինճի ճիւղի նէշթ օլունաւ
Էստը մէղքիւրն թէթիւն 40-45 ճիւղ
թախմին օլունաւ իսէ տէ, հալի պուլուն
տուղու լուրաթն մանէալարն վէ միսալլերին
ճէթիւնտէն պու թախմինն եպնը վէ իշ-
պու էտէրին 60 ճիւղէ եանի 120 ֆորմանա
պալիզ օլունալը անշաշուրընտան, ապօնէ
պէտէի տախի պէր վէճէր աթի թէպուի օ-
լունաւ շար
Սէրապաթի իսիւ 20 զրուշտան 75
Վիլապաթի իսիւ 100
Պէհէր ճիւղին ֆիլաթը 2
Պալոնէ եղըմազ իսթէյէնլէր Տէրապա-
տէթտէ 2 ազմազնըարտա Յակոբան Կանըն-
ապաւ 13 Արաման մաթպապընա միւրա-
նաթ իթմէի տըլէր

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ
Ի ՊԵՏ ՊԵՐՈՑԱՆ
Երկրորդ տպագրութիւնն
Կ. ՊՕԼԻՍ
ՏԱՎՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
1883

Սոյն Ընթերցարանը պատուական դասա-
գիրք մ'է աղայոց համար եւ ըստ ամենայն
օգտակար առաջին տպագրութիւնը քիչ ա-
տենի մէջ օպաւած ըլլալով, երկրորդ տպագրութիւնը
հրատարակեցաւ Արաման տպարանէն
Կըճախուի գրադանաւոց քով 100 փոյ

ԴԵՂԱՐԱՆ Տ՝ ԱԼԼԱՎԵՐՏԵԱՆ
ԵՆՆԻ ՃԱՄԻ ԲՕՍԹԱՆԵՆԻ ԴԵՄԱՑ
ԹԻԻ 12

ՉԿԱՆ ԻԻՂԻ
ՏԵՓՕ

ՉԿԱՆ ԻԻՂԻ
ՏԵՓՕ

Այս անգամ Եւրոպայի
գործարաններէն ամենէն
ընտիր եւ թարմ դեղեր յա-
նախորդաց կը ծախուին ա-
ժան դնով: Նոյնպէս դե-
ղարանէս մեծ խնամով
պատրաստուած «Էլիքթիր»
տը Բէքսին» անուն օգտա-
ւետ դեղը կը գտնուի: Այս
դեղը թէ ստամոքսի հի-
ւանդութեան կամ դժուա-
րամարտութեան, եւ թէ յղի
կանանց սիրտ խառնուելի
եւ այլն տկարութեանց հա-
մար յոյժ զօրաւորէ եւ կազ-
դուրիչ բաղադրութիւն մ'է
որուն գործածութեան կեր-
պը դեղարանէս կը տրուի:
Նաեւ ամեն տեսակ օգտա-
ւետ հանքային թարմ ջու-
րեր ալ բերել տուած ենք:
Մասնաւորապէս Նոր-
վէկիոյ ձկան իւղի ամենէն
ընտիր տեսակէն, թէ օխտ-
յով եւ թէ չիշերով խիստ
աժան դնով կը ծախուին:
Դեղարանիս մէջ Տոք-
թէօր Այվազեան էֆ. ա-
մեն օր ժամը 7էն մինչեւ
10 գտնուելով, իրեն դի-
մող հիւանդները, նաեւ տը-
ղայոց հիւանդութիւնները
պիտի դարմանէ: Նոյնպէս Այվազեան էֆ.
մի միայն ուրբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ
10 իրեն դիմող հիւանդները ձրի պիտի
դարմանէ, եւ նոյն օրը դեղարանէս խիստ
կարօտեալ աղքատաց դեղերը ձրի պիտի
տրուին:

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ԳՕՐՄԱ	
Օսմ. Դ. օնա, Դոց. Երէկ, Իրիկուն	11-26
» » Բաց. այս առաւօտ	-
ՈՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵՐՂՈՑ	
Բուսէյի խրկաթուղի, Փրանք	52-
Փրանքայ Օսմ. Լիւր.	3-60
Թղթադրամ » »	1060
ԸՆԹԱՑՔ ԴԵՄԱՑ	
(Օսմ. ոսկին 100 դոնուշէն)	
Անգղիկն, ոսկի » » » » »	110-
Գաղղիական » » » » »	87-25
Բօլ » » » » »	90-10
Բրիտից » » » » »	51-25
Գարպոն թուղթ » » » » »	9-25
Գարպոն արծա. » » » » »	90-10
Մէճիաիէ » » » » »	108-6
Վեցնոց » » » » »	101-20
Հինգնոց » » » » »	104-20
Մէթալիք » » » » »	101-

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵԱՆ
Այլ բաղկանայ 120 երեսէ եւ 24 գլուխնե-
րէ: Ենդինակն է Պետրոս Ծ. վարդապետ Կր-
հօկեցի նախկին առաջնորդ Սղերդու. Կեղր.
նաւեղին է Արաման տպարան ի Յակոբան
խան թիւ 13. Նաեւ կը գտնուին գրադանա-
ւաց խանութներն ի գին 5 դանկան:

ԲԵՐՈՒԹԵՐ ՔՕԼԱՆՃԵԱՆ
Քալթթատա Քարաքէօյ ճատտէրինտէ թը-
րածվայ օթախիօնու բարչըսընտա 12 նուաքո-
լու. բէրուքը, տիւքեանը՝ միւնէտտէտէն թէշ-
քիլ օլունուպ, ախլքեանընա րաղպէթ իտէն
միւթէրիւքիւնի հէր, վէճէ իլէ մէմնուն իտէճէ-
կինի իլան իտէր. պունու իլէ պէրապէր. ա-
պօնէ օլմաք արդուսինտէ պուլունալարը առ-
խի էնվէն ֆիաթլէ ապօնէ իտէր:

ՏԵՐ-ԽՄԱԳԻՐ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ
Իրգա փաշա խան քիւ 14

Հանգիստեալ կերպով երգում ըրաւ օր՝ եթէ վերջին
փորձ մ'ընելէ ետք, հանելուկին բանալին չգտներ, ալ
անոր վրայ չը խորհի:
Սէււօն գիտեր էր թէ անդուսին վրայ ելնալ կողմ-
նակի դրնէն՝ Մօնմադուի պարտէզը մտնել դժուար բան
չէր, ու մտածեց օր հօն մտնել վերջ՝ մարդը լուսեօտեղու
միջոցը հարկաւ կը գտնէր:
Արդ, այն վճառական արշաւանքը չյետաճգել օրո-
շեց ու ինքնին խոտացաւ որ անի վերջինը պիտի ըլ-
լար:

Գ.

Դերակոմօր այս վերջնական արշաւանք համար քա-
ղաքագրան դատարկացրաւ հազուադէպ ընտրեց:
Այդտես բողէն մը հազաւ, գլուխը «դատալէթ» մ'ու
կեղծծամ մը դրաւ:
Այդպէս հազուադէպ վերջ՝ ինք իր վրայ զմայլեցաւ,
բայց օա բաւական տխուր խորհրդածութիւնն ալ ըրաւ
թէ՝ մէկ քանի ցնցոտիներ ու անտառակի գլխանոց մը
ամենէ հօյակապ մարդուն շաւայտատ աւ տղանդի բրի-
կայի մը կերպարանք կը առնին:
Սէււօն արեւելի գիշեր մ'ընտրեց՝ օւր Լուսազօ ա-
կումբը ծառայութիւն չունէր, ու այս անգամ անոր հե-
տեւելու պէտք չունենալուն՝ կէս գիշերն անցած ճամ-
բայ ելաւ:
Ընդհակառակն անելի աղէկ կըլար անոր ժամանակ
առաւ օւ վերջն ալ երթալ ուղածին պէս լրտեսել:
Լրտեսել, բայց ինչպէ՞ս: Գերբակմօր, թէն, գէպի

Մօնմադուը կերթար, բայց այդ մօտին դեռ գաղա-
փար մը կազմած չէր:
Այն իրիկուն կործեա օգն ալ յաբմաբեր էր:
Աղւանդեան օվկիանոսի օռակալի մըրիկներէ մին՝
Բարիգի վրայէն կանցնէր:
Ահարկաւ եւ ուժգին հօլեր ամենքները կը դղրդե-
ին ու խիտ անձրեւ մը տուններու աղակիները կապա-
կէր:
Փողոցը գտնուող քանի մ'անցորդներ գլուխին փա-
թօրկին տակ կը ծախին ու ամեն կողմէ ընկնող կղմին
աղբներէն զգուշանալու համար՝ պտտերը քերելով կանց-
նէին, շմինէի կտորներ ահագին գղրդիւնով կը փրլէ-
ին:
Այս ամենը թախծագին էր:
Սէււօն մտածեց թէ օոյն ջրհեղեղն երկնային աղդ-
մը չէր ու պահի՛ մ'էտ դառնալ ուղեց, բայց խորհե-
լով օր ըլլալիքը պիտի թրլէր, թէ այնպիսի գիշեր մը
հետաքրքիրներ չը գտնուելուն՝ իր գործին նըպաս-
տաւոր էր, արագընթաց դէպ ի Մօնմադուը քա-
լեց:
Բիկալ փողոցն անցաւ անոնց մէկուն մը հանդիպելու
ու քաղաքագուսէն դուրս ելաւ՝ առանց քաղաքամաքի
գրտեսներին վերակացունները տեսնելու՝ օր խցիկին
աղաւառներ էին:
Սէււօն արտաքին պողոտային վրայ շատ գծուա-
րութեամբ քալեց գողգօշ լուսովը կանթեղներուն, զոր
հօվը ժանդառած շղթայներուն վրայ սուր աղմուկով
մը կը շարժէր, ու քիչ անոց աղմուկ խառնեցուն մէկ
պիտի ընկնէր: